

จดหมายข่าว

ฉบับที่ 8 / 2548

โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

เดือนพฤศจิกายน

What's New!

- ข่าวสารจากบรรณาธิการ
- รองอธิบดีกรมประมง สนับสนุนให้ NICA นำ GIS มาออกเอกสารสิทธิ์
- คุยคุยข่าว (ประมง)
- ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเล จับผู้ลักลอบทำประมงอวนรุน
- เฮฮา ประชาชาวเล
- สภาวะประมงรอบทะเลสาบ
- อ.สทิงพระจัดระเบียบฟาร์มทะเลเพื่อความยั่งยืน
- แพชุมชน..ทางออกของประมงพื้นบ้านที่ต้องการร่วมในการฟื้นฟูทะเลสาบ
- แผนการดำเนินงานฟื้นฟูทะเลสาบปี 49

บรรณาธิการ :

ฐานันดร ทัตตานนท์
พิศ นพรัตน์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ :

ยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร

กองบรรณาธิการ :

อริญญา อัศวอารีย์
ภาสกร ฤมพลกรัง
นิคม ละอองศิริวงศ์
ประมัยพร ทองคณารักษ์

งานศิลป์ :

ศุภลักษณ์ พรหมศรี

สนใจสมัครสมาชิกติดต่อ :

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
ถ.เก้าแสน ต.เขารูปช้าง อ.เมือง

จ.สงขลา 90000

โทรศัพท์ : 074-311895, 312036,

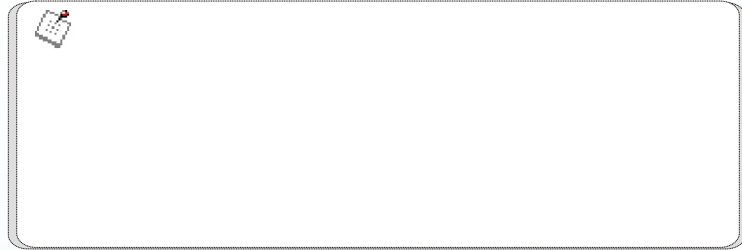
311340, 312076

โทรสาร : 074-442054

E-mail : nica@nicaonline.com

www.nicaonline.com

www.sklonline.com

ข่าวสารจากบรรณาธิการ

จดหมายข่าวฉบับนี้เป็นฉบับที่ 8 ที่รายงานข่าวสารโครงการฯ ให้ชาวประมงและสมาชิกจดหมายข่าวของเรา ขอต้อนรับคณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติตามมติสภาผู้แทนราษฎร ที่มาติดตามกิจกรรมการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชนที่ อบต.เกาะนางคำ ทางคณะได้รับทราบผลการดำเนินงานและปัญหาพอสมควร รายละเอียดดูด้านล่างครับ ฉบับนี้จดหมายข่าวเปลี่ยนโฉมเล็กน้อยครับ รูปเล่มใหม่คงจะน่าอ่านขึ้นและเนื้อหาคงเข้มข้นเช่นเดิมครับ

ท่านที่สนใจจดหมายข่าวฉบับที่ 1-7 สามารถดูได้ที่ www.nicaonline.com หรือ sklonline.com
ฐานันดร ทัตตานนท์

คณะกรรมการติดตามผลของสภาผู้แทนราษฎร

เยี่ยมชมการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน ที่ ต.เกาะนางคำ จ.พัทลุง

เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2548 คณะกรรมการติดตามผลของสภาผู้แทนราษฎรโดยนายวินัย เสนเนียม และคณะ ได้เดินทางไปเยี่ยมชมกิจกรรมการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ที่ อบต. เกาะนางคำ อ.ปากพะยูน ซึ่งเป็นตำบลที่กรมประมงได้เข้าไปพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน ตั้งแต่ปี 2547 มีชาวประมงพื้นบ้านประมาณ 200 ครัวเรือนที่ได้รับผลประโยชน์ มีรายได้จากการจับกุ้งกุลาดำได้เพิ่มขึ้น กรมประมงกำลังพัฒนาชาวประมงพื้นบ้านให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น เพื่อดูแลจัดการฟาร์มทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการจับจะเน้นการจับกุ้งขนาดใหญ่ ใช้อวน 3 ชั้น ตาอวนไม่ต่ำกว่า 5 เซนติเมตร ส่งเสริมให้อบต. และชุมชนมีส่วนร่วมในการหาทุนมาพัฒนาฟาร์มทะเลต่อไป คณะกรรมการฯ ได้สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากชาวประมงพื้นบ้าน ที่เสนอสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชน

นอกจากนี้คณะกรรมการยังได้ให้ความสนใจต่อกรณีค้นกันน้ำเค็มเกาะใหญ่ แหลมจองถนน , การทำการประมงผิดกฎหมาย ผลตอบแทนที่ชาวประมงได้รับจากกิจกรรม เป็นต้น

ยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร รายงาน

เฮฮา ประชาชาวเล

โรจน์ลาง

รองอธิบดีกรมประมง นายนิวัติ สุธีมีชัยกุล สนับสนุนให้ NICA เป็นต้นแบบนำระบบ GIS ของทะเลสาบสงขลาออกมาออกเอกสารสิทธิ์โครงการ SEA FOOD BANK

รองอธิบดี นิวัติ สุธีมีชัยกุล

เมื่อวันจันทร์ที่ 7 พฤศจิกายน 2548 ท่านรองอธิบดี นิวัติ สุธีมีชัยกุล และคณะ ได้แวะเยี่ยมเยียนสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ในโอกาสที่มาประชุมหัวหน้าส่วนราชการในเขตตรวจราชการที่ 19 (สงขลา-สตูล) โดยผู้อำนวยการและข้าราชการสถาบันฯ ให้การต้อนรับ โดยสถาบันฯ ได้นำเสนอสรุปผลการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาปี 2548 ผลการดำเนินงาน

โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนของกรมประมงจังหวัดสงขลาหรือ SEA FOOD BANK โดยนำเสนอผลการดำเนินงานในส่วนการตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งเลี้ยงที่ได้รับงบประมาณและในส่วนการสนับสนุนโครงการฯ ที่ได้นำเอาระบบภูมิสารสนเทศ (Geo-Informatics) โดยส่วนนี้ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากโครงการฯ อย่างไรก็ตาม ผู้อำนวยการสถาบันฯ ได้ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี ทั้งด้านงบประมาณวัสดุอุปกรณ์และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน โดยมอบหมายให้กลุ่มวิจัยระบบและการจัดการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งร่วมดำเนินงานซึ่งเป็นการบูรณาการระหว่างโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาที่สถาบันฯ ได้รับงบประมาณดำเนินการในกิจกรรมพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศประมงในทะเลสาบสงขลา กับโครงการ SEA FOOD BANK ของสำนักงานประมงจังหวัด

สงขลา ส่งผลให้โครงการนี้ของจังหวัดสงขลาก้าวหน้าและมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งหลังจากท่านรองอธิบดี นิวัติ สุธีมีชัยกุล ได้รับชมผ่านการนำเสนอโดย Power Point ได้กล่าวชื่นชมการทำงานของสถาบันฯ ที่ได้นำเอาระบบ GIS มาประยุกต์ใช้ในโครงการ SEA FOOD BANK และทำได้เป็นอย่างดี โดยจะให้ เป็นต้นแบบของจังหวัดอื่นๆ และจะให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กรมประมงว่าจ้างให้ดำเนินงานวางระบบของโครงการนี้ มาติดต่อประสานงานต่อไปพร้อมทั้งได้เสนอแนะสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการฯ และต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น เช่นระบบหมายเลขแปลง รหัสระบบประเภทการเลี้ยง และรหัสชนิดสัตว์น้ำที่เลี้ยง เป็นต้น และกล่าวว่าจะให้การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่สถาบันฯ ต่อไปจากโครงการ SEA FOOD BANK ของกรมประมง

ช.การช่าง รายงาน

อำเภอสติงพระจัดระเบียบฟาร์มทะเลเพื่อความยั่งยืน

เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2548 นายอำเภอสติงพระ(นายวิโรจน์ ทัพพะวาสัน) ประมงอำเภอ(นายชูศักดิ์ บริสุทธิ์) นักวิชาการจาก NICA ได้ประชุมชาวประมงพื้นบ้านในเขตอำเภอสติงพระมีชาวประมงพื้นบ้านจาก ต.คลองรี ต.คูขุด ต.ท่าหิน มาร่วมประชุมจำนวน 150 คน สืบเนื่องจากกิจกรรมการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาได้ส่งผลให้เกิดผลผลิตกุ้งกุลาดำในธรรมชาติ บริเวณอำเภอสติงพระเป็นจำนวนมาก จากการประเมินของ NICA ตั้งแต่ ม.ค.-ต.ค. 2548 ชาวประมงพื้นบ้านบริเวณดังกล่าวสามารถจับกุ้งกุลาดำได้ประมาณ 90 ตัน คิดเป็นมูลค่า 20 ล้านบาท ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ ของชาวประมงให้ดีขึ้นมาก ทางอำเภอสติงพระเห็นว่าสมควรจะต้องจัดระเบียบฟาร์มทะเล เพื่อให้มีการจับกุ้งขนาดใหญ่ มีราคาสูงอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการจับกุ้งที่ไม่ได้ขนาด (ขนาดมากกว่า 30 ตัว/กก.)

ผลการประชุมปรึกษาหารือของสรุปได้ว่าการจับกุ้งของชาวประมงพื้นบ้านในเขตอำเภอสติงพระต้องใช้อวนสามชั้นขนาดตาอวนไม่น้อยกว่า 5 เซนติเมตร ยกเว้นเดือนพฤศจิกายน-มกราคม ซึ่งเป็นฤดูการจับกุ้งหัวมันซึ่งเป็นกุ้งขนาดเล็กสามารถใช้อวนขนาด 3.8 เซนติเมตร นอกจากนี้ที่ประชุมได้เรียกร้องให้ชุมชนและองค์กรส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงทุนปล่อยพันธุ์กุ้ง นายก อบต.คลองรี ได้รายงานว่าเป็นปี อบจ.สงขลา อบต.คลองรี คูขุด , ท่าหิน ได้เตรียมจัดหางบประมาณเสริมกิจกรรมฟาร์มทะเลในปี 2549 นี้แล้ว ในส่วนของชุมชนชาวประมงได้ตอบรับที่จะเรียไรหาคูมาเสริมพันธุ์กุ้งลงในเขตฟาร์มทะเลเช่นเดียวกัน ซึ่งถ้าหุ้นส่วนในการพัฒนาฟาร์มทะเลทั้ง 3 ส่วนคือกรมประมงองค์กรส่วนท้องถิ่น ชุมชนชาวประมงร่วมมือกันลงทุนบริหารจัดการฟาร์มทะเลอย่างมีประสิทธิภาพแล้วชาวประมงพื้นบ้านในอำเภอสติงพระ ก็จะรายได้ดีขึ้นอย่างยั่งยืนและเป็นแบบอย่างการพัฒนาฟาร์มทะเลให้กับชุมชนชาวประมงพื้นบ้านในบริเวณอื่น ๆ ของทะเลสาบสงขลาต่อไป

ยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร รายงาน

อวนรุนยึดสู้! คว่ำใบจักรเรือหมุนพาดใส่เจ้าหน้าที่สุดท้ายไม่รอด เจอข้อหาหนัก..

วันที่ 13 ต.ค. 2548 เวลา 2.00 น. เจ้าหน้าที่ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเล จ.สงขลา ได้ออกปฏิบัติงานในทะเลสาบสงขลาถึงบริเวณหน้าศูนย์วิจัยกุ้งฯ ได้ตรวจพบเรือประมงอวนรุนจำนวน 2 ลำ กำลังทำการประมงอยู่จึงได้นำเรือตรวจฯ เข้าเทียบเพื่อทำการจับกุมแต่ผู้กระทำผิดได้ต่อสู้ ขัดขืนไม่ยอมให้จับกุม โดยใช้ใบจักรเรือหากยาวเป็นอาวุธพาดใส่เจ้าหน้าที่ ทางเจ้าหน้าที่ได้บันทึกภาพขณะเกิดเหตุไว้ได้และได้เข้าแจ้งความดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด 2 ข้อกล่าวหาคือ

1. ลักลอบใช้เครื่องมือประมงอวนรุนที่ใช้ประกอบกับเรือยนต์ทำการประมงในทะเลสาบสงขลาโดยไม่ได้รับอนุญาต
2. ขัดขวางการจับกุม และต่อสู้เจ้าหน้าที่ขณะปฏิบัติงาน

พนักงานสอบสวน สภอ.เมือง จ.สงขลาตาม ปจว. ข้อที่ 4 ลงวันที่ 19 ต.ค. 2548คดีอาญาที่ 109/2548 บัญชีของกลางที่ 864/2548 เพื่อพนักงานสอบสวนจะขออำนาจศาลออกหมายจับกุมผู้กระทำผิดมาดำเนินคดี เพื่อไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างต่อไป

สภาวะประมงรอบทะเลสาบสงขลา

เดือนพฤศจิกายน 2548

มองดูสถานการณ์บ้านเมืองที่ใกล้ตัวเรากันสักนิดว่าเป็นยังยัยกันบ้าง ก่อนอื่นก็ขอต้อนรับสู่เทศกาลลอยกระทงที่ใครหลายคนเฝ้าคอยกันอยู่ เออ..ปีนี้ที่สวนสาธารณะหาดใหญ่เขาจัดเทศกาลลอยกระทงควบคู่ไปกับเทศกาลโคมไฟด้วยนะ น่าดูมากเลยครับ. ก็ขอให้เกี่ยวกับสนุกนะครับ ระวังอุบัติเหตุด้วย... ทะเลสาบเดือนนี้สามารถจับกุ้งกุลาดำได้ 21 ตัน, ปลาทองเทียว 21 ตัน กุ้งหัวแข็งเล็ก 19 ตัน, กุ้งหัวมัน 19 ตัน..ทะเลสาบมีอะไรบ้างเอ่ยมาดูกัน...

ทะเลน้อย...แถบนี้จะเป็นถิ่นของปลาน้ำจืด ซึ่งจะพบจำนวนปลาหมอช้างเหยียบได้วันละ 90-100 กก. ถัดมาจะเป็นปลาสดได้วันละ 20-30 กก. นอกนั้นจะเป็นปลาดุก ปลาช่อน ปลานิล แต่ก็ไม่เยอะประมาณวันละ 5-10 กก.เท่านั้น เพราะแถบนี้จะเป็นช่วงเหมือนน็ดกันไว้เลย ช่วงไหนปลาดุกมากก็จะมีแต่ปลาดุก หรือช่วงไหนปลาช่อนมากก็จะมีแต่ปลาช่อนก็ขึ้นอยู่กับสภาวะน้ำ แต่ที่ไม่เคยเจอมาก่อนเลยก็คือปลากดเหลือง ซึ่งเดือนนี้มีให้เห็นบ้างแล้ว แต่ไม่มากได้วันละ 2 - 5 กก.

ทะเลหลวง...ในส่วนของตลาดพัทลุงจะเจอสัตว์น้ำหลากหลายมากแต่ที่เยอะสุดหนีไม่พ้นปลากดคัฒหลวงวันละ 50 -70 กก. รองลงมาจะเป็นปลาแป้นได้วันละ 20-30 กก. และยังมีอีกคือปลาหัวแข็งหนวดอ่อนได้ประมาณวันละ 20 กก. นอกนั้นก็เฉลี่ยกันไปเช่นปลาแมว ปลาเขยง ปลากะพงหิน ปลากระทิง กุ้งกะต้อม ฯลฯ แต่ไม่เยอะวันละไม่เกิน 5 กก. ต่อมาแถวจองถนนจะเป็นปลาหัวแข็งหนวดอ่อนได้วันละ 100-130 กก. ปลาโคบได้วันละ 80-100 กก. ปลาแป้นได้วันละ 20-30 กก. ส่วนที่ระโนดค่อนข้างจะเงียบเหงาทีเดียวไม่มีกุ้งเลย แม้ค้าหันไปซื้อปลาเลี้ยงมาขายแล้ว

ทะเลสาบตอนใน... ยังคงเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่แท้จริง เพราะได้กุ้งกุลาดำกันเป็นว่าเล่น แต่ก็ไม่ใช่แค่นั้น ยังมีกุ้งหัวแข็งเล็ก หัวแข็งใหญ่อีก โดยแถบคลองรีได้กุ้งกุลาดำวันละ 200-250 กก. ส่วนแถวปากอโร ป่าขาดนี้จะไม่เจอ กุ้งกุลาดำแต่จะเป็นกุ้งหัวแข็งเล็กโดยได้วันละ 160-200 กก. กุ้งหัวแข็งใหญ่ได้วันละ 15-20 กก. กุ้งแชบ๊วยได้วันละ 10-15 กก. ทะเลสาบตอนในนี้ก็จะมัสัตว์น้ำจำพวกอื่นอีก เช่น ปลาทองเทียว ซึ่งเดือนนี้กินบัวได้เยอะมากทีเดียว โดยได้ประมาณวันละ 40-50 กก. ที่เหลือก็จะเป็นกุ้งหัวมันได้วันละ 40-50 กก.นอกนั้นก็ปลากะพงบ้าง ปลากะบอกบ้างโดยได้วันละ 5-10 กก. เท่านั้น ส่วนปลาดุกทะเลได้วันละ 20-30 กก. ก็พยายามดูแลรักษาอย่างดีให้ได้มากที่สุด เพื่อเศรษฐกิจของครอบครัวจะได้ดีขึ้นตามลำดับ

ทะเลสาบตอนนอก แถบนี้สัตว์น้ำที่ไม่เคยเจอมาก่อนช่วงที่ผ่านมา มาและสัตว์น้ำชนิดนี้จะมีเพียงแค่นี้เท่านั้นและก็จะได้กันเยอะมากคือ ปลาทองเทียวโดยแถวเกาะยอได้วันละ 100-150 กก. กุ้งหัวแข็งเล็กได้วันละ 70-90 กก. คูเต่าได้ปลาทองเทียววันละ 150-200 กก. ส่วนแถวสทิงหม้อได้ปลาทองเทียววันละ 200-250 กก. กุ้งหัวแข็งเล็กวันละ 350-400 กก. กุ้งแชบ๊วยได้ไม่เยอะประมาณวันละ 5-10 กก.เท่านั้น กินบัวเป็นยอดที่ใช้ได้ทีเดียว ส่วนสัตว์น้ำอื่น ๆ ที่พอจะมีก็คือ กุ้งก้ามกราม ปลาสลิดหิน ปลาตะกรับจุด แต่ได้น้อยมากประมาณ 1-3 กก.เท่านั้น

จึงช่วยกันดูแลรักษาทะเลสาบให้คงอยู่อย่างนี้ตลอดไปและหากพบสิ่งที่ไม่ดีหรือมีผู้กระทำความผิดต่อทะเลสาบก็พยายามเก็บข้อมูลไว้จะครับ เราจะไปเจอกับท่านอีก

โรมาริยา

แพชุมชน...ทางออกของประมงพื้นบ้าน ที่ต้องการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูทะเลสาบ

หากย้อนเวลาไปเมื่อ 20-30 ปีก่อน ทะเลสาบสงขลาสมบูรณ์มาก ๆ ชาวบ้านรอบทะเลสาบไม่เดือดร้อน ฮีตอาชีพในทะเลสงขลาจนจบปริญญาได้สบายเลย ชาวบ้านรอบทะเลสาบเล่าให้ฟังเป็นเสียงเดียวกันว่าต้องการเงินสัก 2-3 ร้อยบาทหรือจะต้องการกับข้าวสักมื้อสองมื้อไม่ต้องไปไหนไกลเลย เรือพายพร้อมอวนหรือแหสักหัวออกจากฝั่งไม่เกินร้อยเมตร เดียวก็ได้กินแล้ว นั่นนะซี..ยังไม่ถึงถึงบุญคุณของทะเลสาบอีกหรือเมื่อเป็นอย่างนี้แล้วสมควรมั๊ย ที่เราจะหวงแหงทะเลสาบสงขลาของเราให้ยั่งยืนนาน ๆ ลองถามตัวเองดูซิว่าทำไม ทะเลสาบของเราตอนนี้ต้องการการฟื้นฟูอย่างมาก ไม่ใช่เพราะเรา ๆ ท่าน ๆ หรือคนที่ทำให้ทะเลสาบมีแค่ชื่อสัตว์น้ำบางชนิด ลูกหลานท่านรู้จักหรือเปล่านั้นไม่รู้ อย่างปลาพรหม ปลากระสูบ ชาวบ้านแถบท่าหินเล่าว่าเมื่อก่อนจะเยอะมาก แต่เดี๋ยวนี้ไม่มีแล้ว จริง ๆ น่าเศร้านะ...และยังมีอีกที่เริ่มจะเจอน้อยแล้วคือพวกปลากะบอก ปลาตะกรับจุด กุ้งก้ามกราม เจอน้อยมากและชาวบ้านคาดว่าอีกหน่อยหมดแนว ส่วนสาเหตุชาวบ้านเล่าว่าเพราะพวกเรานี้แหละไปจับตัวเล็กบ้าง ทำให้น้ำเสียบ้าง จับปลาผิดบ้าง ถือว่าไม่เป็นไรมีเยอะ เป็นใจละเดี๋ยวนี้เริ่มหาไม่เจอ ..เป็นใจนึกอยากจะหวงแหงทะเลสาบขึ้นมาบ้างหรือยัง

คิดว่าสายไปมั๊ยที่เราจะเริ่มต้นหวงแหงทะเลสาบ-ไม่สายหรือ-มีคนกล่าวไว้ว่า ไม่สายสำหรับการเริ่มต้น เพราะฉะนั้นเรามาหวงแหงทะเลสาบตั้งแต่วันนี้ โดยควบคู่ไปกับกรมประมงที่ต้องการฟื้นฟูทะเลสาบให้สมบูรณ์ในนาม "โครงการฟาร์มทะเล" โครงการนี้แหละที่ก่อให้เกิดอะไรมามากมายตามมาที่หลัง ที่เห็นได้ชัด ๆ ก็คือ เศรษฐกิจของชาวบ้านรอบทะเลสาบที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ จนตอนนี้เริ่มหยุดไม่อยู่แล้วเพราะก่อนหน้านี้ชาวบ้านเปลี่ยนอาชีพกันไปแล้ว ก่อสร้างบ้าง ทำโรงงานบ้าง ค่าขายบ้าง ส่วนกัฒหรืออวนนี้ไม่ต้องถามถึงเลย กัฒคอกโกหมดแล้ว แต่เดี๋ยวนี้อวนนี้ใหม่ ใหม่ ทั้งนั้น. และโครงการนี้ยังส่งผลให้ธุรกิจค้าอวนดีขึ้นเรื่อย ๆ ด้วย เพราะตรงนี้จะปวงจรรออยู่แล้ว และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ขาดไม่ได้เลยที่จะต้องกล่าวถึงก็คือแม่ค้ารับซื้อกุ้งรายใหม่ ที่ใช้ชื่อว่า "แพชุมชน"

หลายท่านคงงงหรือไม่เข้าใจว่าแพชุมชนคืออะไร ทำไมช่วงหลังนี้มีคนกล่าวถึงกันบ่อยนัก...แพชุมชนเป็นการรวมกลุ่มประมงอาสาที่หวงแหงทะเลสาบและในขณะที่เดียวกันก็ฟื้นฟูไปในตัวด้วย ซึ่งตอนนี้มีอยู่แค่ 2 แห่งเท่านั้นคือที่คูซุดและช่องพิน ลักษณะการทำงานไม่เหมือนกันแต่จะมีจุดหมายปลายทางเดียวกัน โดยพุดง่าย ๆ ก็คือ ที่คูซุดจะทำในลักษณะแบ่งผลกำไรให้สมาชิก แต่ในผลกำไรนั้นก็แบ่งออกอีกบางส่วนเพื่อซื้อพันธุ์กุ้งปล่อยลงทะเลสาบ แต่ที่ช่องพินนี้จะเก็บกำไร 100-200 บาทเพื่อซื้อพันธุ์กุ้ง ทั้งสองแห่งนี้มีอะไรที่เหมือนกันคือกำหนดไซตักกุ้ง กำหนดขนาดตาอวน และมีความหวงแหงในทะเลสาบสงขลาเพราะเราเป็นคนปล่อยเอง ยังมีอีกนะที่ช่องพินถ้าใครไม่ให้เงินจะไม่ไปปล่อยให้และห้ามไม่ให้มาวางอวนที่ปล่อยกุ้งเด็ดขาด อย่างนี้ก็ดีเหมือนกัน ..แพชุมชนเป็นการพึ่งตนเองที่ดีมากเลย เพราะเราไม่เดือดร้อนพึ่งกรมประมงตลอดไปก็ไม่ได้อยู่แล้วและคาดว่าในอนาคตการหวงแหงและฟื้นฟูทะเลสาบในนามแพชุมชนจะกระจายไปรอบทะเลสาบทั้งท่าหิน ศรีไชย คลองรี เกาะนางคำ ฯลฯ ทั้งนี้ ก็ต้องดูด้วยว่าตั้งแพชุมชนเพื่อทะเลสาบและเศรษฐกิจเพื่อนบ้านในอนาคตข้างหน้าไม่ใช่เพื่อเศรษฐกิจของครอบครัวตัวเองนะครับจำเอาไว้ให้แม่นนะจะบอกให้

โรมาริยา

คุยคุ้ยข่าว (ประมง)

ความสมบูรณ์ของทะเลสาบก่อให้เกิดอะไรมากมายตามมาที่หลังอย่างเดือนนี้ที่ชัดเจนมากคือการฟ้องเรื่องการกระทำผิดต่อทะเลสาบเช่นการลักไก่ทำประมงในเขตอนุรักษ์บ้าง ไข่กักตักเล็กทำประมงบ้าง ซึ่งถ้ามองกันให้ลึกๆ แล้วจะเห็นว่าผลประโยชน์แอบแฝงอยู่ ซึ่งผลประโยชน์ตรงนี้แหละจะเกิดผลดีต่อทะเลสาบมาก อย่างว่าแหละคงจะคำนึงถึงการใช้ประโยชน์จากทะเลสาบให้มากและนานที่สุดหรือไม่ก็จนชั่วลูกชั่วหลานโน่นแหละ...งั้นผมจะแยกแยะให้ดูว่าแต่ละโซนมีอะไรเกิดขึ้นบ้างช่วงเดือนที่ผ่านมา..

ทะเลน้อย..น้ำเริ่มเสียมีกลิ่นเล็กน้อย เนื่องจากฝนตกแล้วชะล้างสิ่งสกปรกไปในแม่น้ำ ตรงนี้ลองคิดให้ดีๆ น้ำเสียเพราะใคร ไม่ใช่เพราะเราหรือที่ ทำให้เป็นอย่างนี้แน่ๆ ทั้งทั้งสิ่งสกปรกลงไปแม่น้ำแล้วคิดว่าเฮ้ย.. ไม่เป็นไรหรือแค่ยวบย่น้ำขึ้นน้ำก็จะพาลงสู่ทะเลเองแหละ นาน..ดูซิคิดได้งัยนี้ถ้าทุกคนคิดอย่างนี้จบเลย ทะเลสาบควรจะปรับความคิดเสียใหม่นะ เพื่อทะเลน้อยจะได้อยู่ไปชั่วกาลนาน แล้วยังมีอีกเรื่อง คือ สีที่ขี้ขอมเลื้อยเนะพยายามอย่าให้ตกลงบนสะพานหรือพื้นทางเดินเด็ดขาด เพราะนั่นแหละจะเป็นสารตกค้างในปลาชั้นดีเลยนะ เวลาฝนตกก็จะชะล้างลงทะเลแล้วไปติดกับวัชพืชต่างๆ จากนั้นปลาก็จะกินครววนนี้แหละจะกลับมาสู่คนในที่สุด

รัตภูมิ..ชาวบ้านทราบข่าวว่าที่อื่นได้กึ่งกุลาดำกันเยอะมากเลย ขอให้ทางประมงช่วยปล่อยที่นี้บ้าง พูดถึงปล่อยนั้นปล่อยได้แต่เราช่วยกันดูแลเหมือนกับที่อื่นได้หรือเปล่าแหละ อย่างกำหนดดาวนไม่ต่ำกว่า 5 เซนติเมตร หรือช่วยอนุบาลกึ่งก่อนปล่อยลงทะเลตรงนี้ต้องกำหนดตัวเองให้ดีเสียก่อนว่าจะทำได้หรือปล่าว อ้อ..อีกเรื่องที่กำลังฮิตมาก คือ เก็บเงินจากเพื่อนบ้านล่ำละเท่าไรก็ได้แล้วแต่เพื่อสมทบกับกรมประมงในการปล่อยพันธุ์กึ่ง ถ้าเพื่อนบ้านให้ความร่วมมือดีครววนนี้ก็ได้ตั้งในนามแพชุมชน อย่างคุชูด และช่องพินทำให้เห็นเป็นตัวอย่างมาแล้ว

ช่องพิน..ขโมยกัดกันอีกแล้ว มีกันมาเรื่อยๆ เลยเรื่องนี้ที่จริงไม่ใช่กัดเองไม่มีนะ มีนั้นแหละแต่ประมงว่ายิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว ไหนๆ ก็ไปวางกัดแล้วก็ขโมยกัดเพื่อนมาเป็นของแถมซะเลย ไม่ใช่จำกันได้นี้ไซ้มี แต่ชาวบ้านมีวิธีแก้ตรงจัดเวรยาม ก็อย่างว่าแหละคนระวังงัยๆ ก็แพคนคอยจ้องอยู่วันยังค่ำนั้นแหละนะ..จริงมีัย!

ท่าหิน..พวกโล๊ะ มีอีกแล้วครับแต่ครววนนี้ไม่ใช่คนที่ยึดอาชีพประมงอย่างแท้จริงแต่เป็นพวกที่มีอาชีพอื่นแต่มาซึ่งไม่มีเรือ ไม่มีอวนในการทำประมงแต่จะเดินโล๊ะไปเรื่อยๆ ได้คืนละหลายร้อยบาทที่เดิวนั้นไม่ใช่ปัญหาครับทำมาหากินอะไรก็ได้ที่สุจริตก็ได้แล้ว ปัญหาอยู่ตรงที่ว่ากึ่งตัวเล็กนะซีติดหมดเลยเพราะใช้อวนขนาดเล็กทำโล๊ะอย่างนี้ก็แย่นะสิ เพื่อนเขาครวณครค เรื่องขนาดตกกักกันโครมๆ เองมาใช้โล๊ะและจับตัวเล็กไปขาย...เห็นแก่ตัวไปหรือปล่าว เปลี่ยนเสียเถอะนะใช้อวนขนาด 5 เซนติเมตรขึ้นไปเถอะ ในการทำโล๊ะเนะ เพื่อจะให้ตัวเล็กหลุดออกไปได้ เวลาเราร่มเนะ...นี่ถึงอนาคตไว้ซีเผื่อจะได้รู้สำนึกกับเขาบ้างนะ...

ป่าขาด..ตรงนี้ขอแทรกคุยเรื่องแม่ค้าลักนินนะครับ ที่จริงแล้วก็ไม่เกี่ยวข้องกับทะเลสาบเท่าไร แต่อยากบอกถึงมุมหนึ่งของแม่ค้าว่าไม่ได้มีความสุขเสมอไป คือว่าตอนนี้ราคาที่เราซื้อเปลี่ยนแปลงบ่อยมาก ทำให้บางวันขาดทุนถึงสองสามพันบาท ก็น่าเห็นใจอยู่นะครับ ทำไงได้ละครับตรงนี้จะเกี่ยวกับตลาดโลกที่ผันแปรไปตามเศรษฐกิจ ก็ขอแนะนำอย่างเดียว คือ ติดต่อเรื่องราคาแพก่อนที่จะรับซื้อ หรือไม่ก็ให้แพประกันราคาไว้ก่อนเท่าไร... มีแค่นี้แหละที่อยากจะบอก(แม่ค้าป่าขาดระบายความในใจให้ทีมงานสำรวจฟังซึ่งจะคล้ายๆกับแม่ค้าตามแหล่งอื่นๆ)

เกาะใหญ่...แม่ค้าแถบนี้บนกันเป็นแถวว่า ทำไมช่วงนี้ไม่มีสัตว์น้ำเลย ทั้งกุ้ง ก้ามกราม ปลาตุ๊กทะเลหายไปไหนหมด ทั้งที่เมื่อปีที่แล้วช่วงปลายปีอย่างนี้แหละ ลังนี้เรียกกันเป็นแถวเรียกว่่าส่งขายกันไม่ทันเลยที่เดียวแต่เนี่ยเสบเลยต้องอาศัยไปรับซื้อจากที่อื่นเพื่อหารายได้ประทังไปก่อน โดยบางคนก็ไปซื้อปลาตุ๊กจากบ่อเลี้ยงเพื่อไปส่งให้ร้านอาหารแถวหาดใหญ่ ก็พยายามหาตัวรอดไปก่อนเพื่อวันข้างหน้าอาจจะดีขึ้นบ้าง ก็ได้แหละแหละ ขึ้นอยู่เฉยๆ กอดตายละซี...จริงมีัย...

เรื่องราวรอบทะเลสาบที่ชาวบ้านร้องมาก็มีแค่นี้แหละ เรียกได้ว่ามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตอยู่ทุกเรื่องเลย เรื่องไหนสมควรแก้ไขก่อนพิจารณากันไปนะครับ สำหรับงานที่เกี่ยวข้องของทั้งหลาย...ขอขอบพระคุณครับ

"โรมาริยา รายงาน"

แผนการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมง ในทะเลสาบสงขลา โดยสำนักงานประมงจังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ 2549

ในปี งบประมาณ 2549 ทางสำนักงานประมงจังหวัดสงขลา ได้ดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชนภายใต้โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาในกิจกรรมดังกล่าวได้มีการประสานงานร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เช่นร่วมกับชุมชน หรือ อบต.ในการจัดการคัดเลือกอาสาสมัครอนุรักษ์สัตว์น้ำ จัดการฝึกอบรม กำหนดพื้นที่เขตร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการกำหนดกฎกติกาในการทำประมง ลงแรงปักป้ายแนวเขต อนุบาลพันธุ์สัตว์น้ำและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ซึ่งในส่วนของสำนักงานประมงจังหวัดสงขลาเอง ได้มีแผนในการจัดกิจกรรมจำนวน 5 เขต ได้แก่

1. เขตฟาร์มทะเลวัดโคกเปี้ยว ม.5 ต.เกาะยอ อ.เมือง จ.สงขลา 187 ไร่
2. เขตฟาร์มทะเลบ้านน้ำน้อย ม.6 ต.น้ำน้อย อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 250 ไร่
3. เขตฟาร์มทะเลวัดคูเต่า ต.คูเต่า อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 250 ไร่
4. เขตฟาร์มทะเลวัดหัวป่า ม.1 ต.บ้านขาว อ.ระโนด จ.สงขลา 937 ไร่
5. เขตฟาร์มทะเลบ้านแหลมขวัญ ม.8 ต.พะวง อ.เมือง จ.สงขลา 125 ไร่

รวมเนื้อที่ 1,750 ไร่ โดยจะทำการปักหลักเขตพร้อมป้ายห้ามทำการประมง อนุบาลสัตว์น้ำในอวนเขียวตาสีฟ้าพร้อมให้อาหารและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำได้รับการสนับสนุนในแผนงบประมาณฟื้นฟูทะเลสาบและจัดซื้อบางส่วน จากศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งสงขลา จำนวน 21.0 ล้านตัว (กึ่งกุลาดำ 9.0 ล้าน, กึ่งแซบวัย 11.75 ล้านและปลากะพงขาว 0.25 ล้านตัว) ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสงขลา จำนวน 1.65 ล้านตัว(ปลาน้ำจืด) และศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง จำนวน 1.0 ล้านตัว (กึ่งก้ามกราม) รวมทั้งสิ้นจำนวน 23.65 ล้านตัว และในบัดนี้การจัดทำแผนได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วและประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้วพร้อมที่จะเร่งดำเนินการให้ลุล่วงไปตามแผนที่วางไว้ ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของชุมชนในพื้นที่ดังกล่าวทั้ง 5 เขต

แผนการดำเนินงานดังกล่าว ดำเนินงานโดยสำนักงานประมงจังหวัดสงขลา ประสานงานโดย คุณสนั่น ลิมวิวัฒน์กุล โทร. 01- 8971812

น้ำหมึก รายงาน